

॥ ज्ञानवर्धन ॥ श्री १८८८ ज्योतिषादीनां मित्र ॥

७५८-२

उत्तमो मनागत.

१८८८ ज्योतिषादीनां मित्र ॥

७५८-२

॥ ज्ञानवर्धन ॥ श्री १८८८ ज्योतिषादीनां मित्र ॥

मनागत.

उत्तमो मनागत.

॥ ज्ञानवर्धन ॥ श्री १८८८ ज्योतिषादीनां मित्र ॥

રસ્તમી મુનાબત.

મુ મુનાબત ર. ૭૫૮૨

તું નામ ઝપનામાં ઝપ છે જલતી,
 ત્હારા નામની તપમાં તપ છે પલતી.
 ત્હારા નામના નીશામાં નીશા છે નીંદ્ર,
 ત્હારા નામની બંદગીમાં બંદગી છે છીંદ્ર.
 ત્હારા નામના રહોલામાં રહોલા શીકલ,
 ત્હારા નામના નુરમાં નુર શીહૈં અવલ.
 ત્હારા નામના રોબમાં કુલ જમાના રેલેછે,
 ત્હારા નામના તેજમાં કુલ જનમો ખેલેછે.
 ત્હારા નામના પરતાપમાં શુર છે ગુલામ,
 ત્હારા નામના અમલમાં વખત છે એક રામ.
 ત્હારા નામના આબમાં દર્યાવ છે એક ખુન,
 ત્હારા નામના એલમમાં રસ્તમ છે એક મુન.

મુનાબત—૨.

નથી કસો હદિયો મૂળ પાસ હકતાલા,
 ત્હારી ખાશ્યતોની એક આસ હકતાલા.
 થોડી છે પુંછ મુજ શેપાસ હકતાલા,
 ગર-તુજ ઉમેદ બક્ષેસ દરાઝ હકતાલા.
 મેં જ્નેયું શીહાનામું જેવું હકતાલા,
 નથી જ્નેયુંજ ડોષ/એ તેવું હકતાલા.
 ગર ભરશો ત્હારી મદદપર હકતાલા,
 મુજ ઉમેદ તુજ બક્ષેસ સર હકતાલા.
 ઉમેદ એ સીવાય બીજી પુંછ હકતાલા,
 નથીજ, નાં કર નાઉમીદ કદી હકતાલા.
 એક રજ નહીં બની નેકનામી હકતાલા,
 એક પલ નહીં બનૈં બનામી હકતાલા.
 તોપણ છું ત્હારો, તુજ બનેલ હકતાલા,
 ના કરતો નાઉમેદ મુજ દેલ હકતાલા.

મુનાબત—૩.

- ત્હારી સચૈના કસમ છે ઓ પરવરદેગાર,
કે ગુનાહથી સીવ મુજ ચશમ હરવાર.
ત્હારા નરના કસમ છે ઓ પરવરદેગાર,
કયામતે હાડતો શોરખ તાબેદાર.
- લચારીથી મૂખ પડયુંછ આકમાં ખુવાર,
ખેલુંચ્યોછ ગગન મુજ ગુનાહનો ગુઆર.
તું એકવાર અબરે રેહમત વરસાવ,
ખારાનો ગોઆર ના રેહતો આસ્નાવ.
નથી મરતખો ગુનાહ સખખે જોલાન,
ચકીં એમ રાહ નથી જોલાને આસ્માન.
તું જાણેછ મુંગાં જીગરોની જખ્યાન,
તું મુકેછ મલમ જખમાયલાં દરમ્યાન.
આજ્યોછ તકશીરવાર હું પરવરદેગાર,
ગર છું ત્હારી ખુલંદ બક્ષેસ હિમેદવાર.

મુનાબત—૪.

બંદની લાયક હોકમ બોલનાર,
 પાદશાહીની રોજ રજક બોલનાર.
 કોટી સમાલનાર, શાહમૂર્ગ પાલનાર,
 દાવરો ઉમેદવાર તુજ બક્ષેસ દરબાર.
 તું હકત કેસવરનો પાક પરવરદેવાર,
 તું રજાબંદીપર કુલ રજક કારનાર.
 તું આશકારા, ના કેહ આશકાર,
 તું ગૈબી જાગીર સંધા સુધી તારનાર.
 તું અશો પીછાણનાર, કુના સાંભલનાર,
 તું હુર કુલ બનાવ આગે જાણકાર.
 રોજેઆવલથી જાણતા રસ્તાખેઝનાર,
 કોટી રસ્તાખેઝ તારો એક પલકાર.
 તું એક અમર અમર નૂર સંધીવાર,
 કોટી આલમ તારો એક અંક સાર.
 સાંભલ તું સૌ સાંભલતાના આધાર,
 તુટેલા ધુન્ડેલા બંદાના દાદાર.

મુનાબત—૫.

રોશન રાખજો ક્યામત દહાડે પરવર,
 શોરખર ઉઠાડજો તેવારે પરવર.
 હસતો દેખાડજો દરબારે પરવર,
 ગીફતાર છું કુલ અંધકારે પરવર.
 નેઝાંછ તહારી બક્ષેસ સુમારે પરવર,
 ગુનાહ મહારો યૌ વધુ ભારે પરવર.
 શરમ તેની પહેંચેછ વધારે પરવર,
 પલે પલ ગુન્હેમાં ગીફતારે પરવર.
 છું ઉમેદવાર તું ઉમેદ અધારે પરવર,
 છું નચીંત તુજ અધાર ચારે પરવર.

મુનાબત—૬.

તું પકડ દસ્ત પોતાના ફજલથી ખુદા,
 ગોયા અટકેલો પીર છું અવલથી ખુદા.
 નહી કેહતો કે બખશ ખુન્નેગી ખુદા,
 ગર ગુન્હા બક્ષી દે તાજગી ખુદા.
 તું છે ભીતર, બહાર ઢાંકનાર ખુદા,
 આદમબત કુલ કોફ રાખનાર ખુદા.
 તું એબ પર પરદોજ ખેંચનાર ખુદા,
 આદમબત કુલ એબ ખોલનાર ખુદા.
 આદમ બહિર એબ પર પુકારે ખુદા,
 તું ભીતર કુલ બાણી ના મારે ખુદા.
 તુજ રજ લુદે દોજખી જોહાન ખુદા,
 પામે બહેશત તકયો ધનશાન ખુદા.
 તુજ રજ કોફે મલક ધુલધાની ખુદા,
 સદાય દોજખમાં સરગરદાની ખુદા.

પહોંચું ખુલંદ, મુજ ધરે તું દસ્ત ખુદા,
તું નાખે જીર, કોણ પનાપોસ્ત ખુદા.

કોણ કરે જૂજમ હોય તું ચાર ખુદા,
કોણ ધરે જો કરે તું છુટકાર ખુદા.

અંદેશો છે કયામતનો મને એ ખુદા,
હું ગુનાહે પુર ગાફેલ તને એ ખુદા.

તાબુઅ જો ઉઠાડે બેહશતનો ખુદા,
અન્યોછું પુર ગુન્હા દેહશતનો ખુદા.

દમેદમ છે ઉમીદ દીલને એ ખુદા,
હું નાચીજ બંદો જાલવી લેશે ખુદા.

—

મુનાબત—૭.

મને હવે પરવર બસ તું લ્હારો કર,
 બૂ તરે યા ગગન શીતારો કર.
 રહીછ બાકી પલ થોડીક સરજત,
 પટકવા દે તું ધ્યાણ મ્હારી સૂરત.
 મનમાં તું વસ ને આ તન ઉગાર,
 આ માટીની માયાનો તખ્તવ જુગાર.
 આ ઘડી બેઘડી સ્વપ્ન કર સોંચ,
 ચઢાવી દે યોગ જંજાલની ટોંચ.
 બેઘ ચુકો આ જગ, ધરાયોછું હું,
 ઠાલી ઠકુરાઇ છે આ ખુંદ ને ખુ.
 છે પરપોટો આ એક જાંદગીનો બેગ,
 આ ભવ કુલ સમજુછું વીકાલ રોગ.
 પાપે તર ફૂલેલ, દુર્ગંદે ભરપૂર,
 બહીર ઝલક લઇ ફેરે રંગ હજૂર.
 સૃષ્ટી મેલો આ હું જાણુંછ કૌતક,
 બન્યોછ માહ ચમત્કાર લોભ પાતક.

ત્યાં શોંગ છે માનવી પોતે જાતનો,
 બની ઠની રહ્યો કે નૈ તું નાથનો.
 ભુલી કરે ઠેકડી જન્મ જગતની,
 ભુલી ભવ ભુલેછે સેવા ભગતની.
 ભુલી તન માયાપે આજરમાં બુડેછ,
 બુઠી માયાના માહ વ્યથનમાં ધુસેછ.
 સમજતો નૈ સ્યાણુ, આડે રન ફાટેછ,
 રંગ તુરંગ તુફાને રીજી તન બાંધેછ.
 તેથી સખ મોકળો મને ઓ કીર્તાર,
 મુજ આકી લહારી સુધ સેવામાં વાલ.
 મુજ પાપોનું ખંડન થાય એ કૈ બતાવ,
 અંત ઘડી તું પાસ હસતોજ બોલાવ.
 બતાવ રાહ સદ્ગ, બતાવ ખાસ તોબા,
 આકી જીસમની જલવાય અંત્ય શોભા.

મુનાબત—૮.

પુકારું ન તું પાસ તો કોણ પાસ જાવું.

મીનત માહેતમ કોણને સંભલાવું.

કોણ પાસ કરું આજેજીના એકરાર,

આ મહારી કસુરનો હું ગુન્હેગાર.

હાંદેશા વમળમાં તવલતો ફરુંછ,

ચક્કર ઉપર ચક્કર ખાતો ખખરુંછ.

એ દસ્યાવ છે. બોહલો અપરમપાર,

હાગ મહારો શું લાગે ? રજ કીસ વીચાર.

આ ભારી અહાગમાં છું હું એક માહી,

હોનારત ગળમાં ઓચીંતી વીંધાધ

તરફર્યા મારી મુઆ સમ છે ગતી.

યા સંસારની જહોલી દેગ ખલખલતી

માંહે હું પડ્યોછ રજ સમ નર ખાક,

નથી જેનો ભુંજદા ગળ્યા સમ હાગ.

તમ લુટૈ કુલેકુલ લાગી કાલો કલંક,
 દીયેછ એ દેખાવ એવું દૈત્યૈ રૂપક.
 રંગ મારો માનવીથી પડયોછ અલગ,
 હીનાયોછ હું આ અવતારમાં સલગ.
 જ્યમ કોઈ અપંગની ઝુકડી અંદર,
 ઉગ્ગસ ફેંકી રહ્યો હોય પુનમ ચંદર.
 જ્યમ અધકાર નથી અપંગને નડત.
 તેમ ત્યાં ઉગ્ગ્યાલુંછે પડેલું ફેકટ.
 તેવી મારી હાલતમાં હું છું ખેભાન,
 ન મને આ હાલતમાં આત્મજ્ઞાન.
 તે લુટાવેછે મુજ ભરમનો ભડોલ,
 હીનાવેછ તે મહારં યકીન અન્મોલ.
 ને લે છે ના લેવા લાયક પર ઉલટ,
 કાવેછ તેમાં ના ધારી કરી ખટપટ.
 ને મારી કુલ કાયનાટ કરેછ વેરવાર,
 આ અડી વેળા જલવ પરવરદેગાર.
 સર પટકેલા રૂસ્તમને એક જવ જલવ,
 તારી બક્ષેસનો એક જવ, છે જોહાન સર્વ.

મુનાબત—૯.

ના કર દુર યજ્ઞદાન, ના કર ફરામોશ,
તારા નામ પર મારી છે મદાર ને મોજ.

તારા ભેદ પર હું જીવું છ રાખી શબ્દર,
તારા બલ પર છું હું દેલ ઉમેદનર.

તારેથી ધૂટે છે મહોર દર દરખતે,
તારેથી ખીલે છે પરપોટો શરખતે.

તારા રંગમાં રીજે છે રહ્યામણો રાગ,
તારા તોરપર ઉડે છે બહામણો કાગ.

બાજ પણ તુંથી ને ચક્રી પણ તુંથી,
દસ્યાવ પણ તુંથી ને તુથીજ પૃથ્વી.

તું આધારેજ અસપંજાર હતો મસ્ત,
તારા નામ પરતાપે રસ્તમ જબરદસ્ત.

તારી કુમક ઉપર ફાવ્યો ફરેદુન,
તું પરતાપેજ પસાર કરી છે જહુન

તે મોટા કેખુશરોએ જંગી ગેવ સાથ,
 તારા ઇન્શાફ ઉપર નીલ્યો ફેરસારપ
 જંગલ જોહાન ફરી રહ્યા ફતેમંદ,
 તેં આપી પીસાંતે જરહુરત લાવ્યો જંદ.
 ને શીરેસ્તાયી આલા ને તુ'યીજ બીજો,
 તે ઉપર દરદો શીખાશે હોજો.
 કેહેલાવુ વિપરથી આવ્યો કેહેલાવુ,
 તે આગે તહારીનો રૂસ્તમ છે સ્થાદ.
 તું અજમતે અરદેશાર બાવેગાન,
 બેસાવ્યો તખ્તે છતાં પી ઇરાન
 ને તાજો કરાવ્યો જરથોસ્તી મહઝબ,
 તું મદદે અરદાબીરામ સાત રામ.
 તારી મીનો ફરી આવ્યો, કુલ બ્યાન
 પામ્યો, પદ લાવ્યો, દસો આઘોરનાન.
 તારા તેજ ઉપર રાખેછ આ તન તોર,
 તું ઘરેજ મદદ આ વખત ઘનઘોર
 ને બલવશે આ જંગમાં નખલો રૂસ્તમ,
 સંસારમાં ટકાવશે હરદમ બાબરમ.

મુનાબત—૧૦.

તું જલવે તો જલવાય હોલવાતો અંગાર,
દાદાર દમ દીલ દર્યાફ પેદા કરનાર.

મનુ મલક દેવ જન પસુ પાંખી હુર,
દર્યાવમાં અંધકાર ને આકાસમાં તુર.

દર્યાવમાં માહી આસ્માન પર શીતારા,
કરામત ત્હારીના રોશન નક્ષ સારા.

પલેપલ તૂજ હસ્તીના ખુલ્લંદ ચીતાર,
પલેપલ નવ કુદરતના કાયમ સૂમાર.

અજબ કરી આદમ ઉપજાવેછ યકીન,
આ કુલ ચોખુન જગજગતી બહોલી જમીન.

નથી તું પાસ ખીસાત બોહોલું જંગલ,
કુલ માહસાગર ભાયગે એક ખુંદ જલ

પણ અટકલો પામે તું માહબલ પાસ,
આકાસ લાગેળા પ્રવત્ત નંથી રજ રાસ.

એવી ત્હારી માહબલ શક્તી ને કુદરત,
 ચાહે તો તું પલમાં ભસ્મ કરે જગત.
 ચાહે તો એવી કોટી જગત કરે ખાક,
 ચાહે તો પલકમાં ઉઠાવે કેં બેહીસાબ.
 ત્હારા બલના ભેદ નથી કોઈને માલમ,
 કેમ શીપમાં મોતી ને ગર્ભમાં આદમ
 ઠરીને બનેછ અમુલ્ય જગ જીતનાર,
 અનદીઠ બીનાસ બંધે ખીલેછે અવતાર.
 ને નીસ્તી ને હસ્તીનો દીએછે બહાર,
 આજના હકીરને કરેછ કાલ સદ્દાર.
 નાકિમેદવારને નવાજેછ નાચાહીજ ઉમેદ,
 ઉમેદવાર મરેછ મારી ફાંફાં પુર ખેદ.
 જીંદગી સારી પરેજગારી કસનાર,
 આખર મોત લતીજે પામેછે કરાર.
 અજ્ઞાએજ ભેદ ગંભીરમાં છે ગીર્ફતાર,
 ખોહી ખુવાર થયલો રૂસ્તમ સાંજ સવાર.

મુનાબત—૧૧.

નથી ચમન કે લાં બેસી પડું હું,
 આ દીલના આતશી દર્દ કરું રખું.
 પરીજાન આ બતનો ખોલું પોડો,
 કુરખાન જુખાનનો ગબવું ટોટો.
 શીદા આ ચશમનો કરું નૂર શહેલો,
 મકશદ તલમ લંબાવું પુકાર બંદોલો.
 ગમત તલમ કોંઠાકોં પાવનર સૂસ,
 લાંબી તે પહેચે તુને ગો અવીનાસ.
 આલ છે માનસી કલાતનો પાછાડ,
 અશ્વ પર ખનકાન ખીલે છે છવ ઝાડ.
 બુલંદ તે હાવમાં છંદગીને ભાવ,
 સૂરસ કોંઠાકોં બલવે છે હાં નીલાવ.
 દુખનો માનસીરે રખેછ શેહેલ,
 બાહુતને આશના, ઉત્તન આશ મહેલ.
 ખીલવ માટે મોખતથી હું માનવ,
 કે એકાંતે એખીલો તાપ યા દવ

દરમ્યાન તારાં નેક જપૂ તે કલામ,
 ન્યાશમાં જીવું ગરક જસ બેદામ.
 શીપાશમાં પામૂ પહી પદ તે આરામ,
 જીગરના હોમવું પાપ જવાલા તમામ.
 ને ખાલેશ ખાલેશીમાં ખીલું હૂં ખાસ.
 મહજબની મોખતથી ના રેહું નીરાસ.
 ફાનીના ફેલમાં ભુલું ના તું રખ,
 ફાનીના મેલમાં ભુલું ના તું અદખ.
 રવા વાત હક જાણી પીછાણું તું હક,
 પીછાણી તું હક, કામ કરે બરહક.
 ને અગરનો અકસો રોવું અધીન,
 દાદ ને દુવા લાયક ચાહું મુજ દીન
 જરૂરથી અહું જીવી અણે અરમાની,
 ફરમાન મુજબ ચાલી થાવું ફરમાની.
 ફરમાન મુજબ જીવું જન જરશેખતી,
 ફરમાન મુજબ દેરે કરે જીવની સોજતી.
 ને હોખચારીમાં જીવું અમર હમેશમી,
 શોરખરૂ રૂસ્તમ રાહું કયામત લગી.

મુનાબત—૧૨.

સમજ બસ સમજ બસ સમજ બસ સમજ,
હું પાપી ઉમેદવાર, હું મુલહીન રજ,
હું તોળા પુકારનારની કંઠપણ ઉમેદ,
એક છાંયી સમજ ઉલટયો સાગર ખેદ.

એક પગ સમજ ગુજરતો સારો ભવ,
સારી હંદગી ગુમાવી ગોયા પુર ગર્વ.

સર પટકુંછ તે પટકુંછ આજ તલગ,
સલગી જોત હંદગી છે સલગ સલગ.

સાસ સાસ તારા ઇશ્મ સાથ રાતદન,
નાઝ ભર્યા ચમનમાં પૂર તન મન
દાયકા ગુજરી ચાર થયો ઠોકર ખાતો,
વાંકો નમતો થયો, હતો તરો તાતો.

દનબદન વધૂ વૃદ્ધ, વધૂ ભીક્ષૂત,
દનબદન વધૂ હીન ને વધૂ હરધૂત

થતાં થતાં હાલ તો છું એવો બેહાલ,
 ઉડતી ડબતી રજ મુથી જાદા ખુશાલ.
 રજ છું ને રજ થયો તેનો નહીં ગમ,
 પણ કાયલ કરતો સંસાર પુર ભરમ
 લુટેછ હવે મારી બીલકુલ બંદ મુઠી,
 લેવાદેવા હીસાઓ ખોલી દે ખુટી
 અજાએખ ચીંતામાં કરેછ તંગ ચીકાર,
 દીરગ નથી રહ્યો, છું ટોચ પહોંચનાર.
 છું આક્રતના મસ પ્રવત સીખરે ખરો,
 તોફાન ને ગગરાટનો અવાજ ખોખરો
 એવોતો હાડ ધૂંજવતો લાગેછ તીનો,
 ખરદાસ ન કરી શકે તે ધુજરા જીનો.
 જ્યાં ના રહે ઉભા મસ દેવ પલીતો,
 પજક ના નીભે જ્યાં મસ અફરીતો.
 પજક ના ઠોખે જ્યાં દૂર ગોલમાં,
 ત્યાં રસ્તમ ખડો છે હોનારત શહેલમાં.

મુનાબત—૧૩.

કંગાલ્યતના ટીલાંને તું ભુસી નાખ,
આ બારીક વખતમાં મારી ખુસી રાખ.

નેસ્ચતના નીશાનને તું નાખુદ કર,
તેલની બાલ કર હુજ તું ખુદ ધર.

તોબા પુકારો રાખ હવે મંજુર,
ઝેરના ખ્યાલાંને બનાવ તું અંગુર.

કંકિલુડી નજરાણા રાખ તું કબુલ,
કકલાટોના હીસાએ કરી લે વસુલ.

મારી પાસ નથી એક રેસ કો નેકી,
સદાબરી આ જીંદગી પાપોએ છેકી.

મારી પાસ નથી એક રજ કોઇ વગ
આ બતંગીના મારાથી કરે અલગ.

મારી પાસ નથી એક કન કો કલા,
અટકાવી શકે આજ ઉલટતી બલા.

નથી કોઈ સુખનસત, નથી કોઈ કસબ,
 નથી કોઈ પાખી પત, નથી કોઈ અદમ.
 યુરેયો લુપી લીપી કુલ મુજ પડે.
 લુધી કાળો બાળી ત્યાં દુંદ કારકર.
 ના જાણી આખતની આંદેસા ધાર,
 પીયારા સાફો મને મેં હુશ્યાર.
 લુધારે ચાલે નામે અખબર, અત્યુર,
 લુધાનીએ મને કાઢ્યું નેક તંદુર.
 ને મદા આતશ ને ગરમીથી ટપેળ,
 પાસ આવનાર જલાલી હે તે પડેળ.
 ના પરખે પર કે પોતીકો ને હલાલ,
 સંધી વેલા સંધા સગાન મણ્યા હાલ.
 ન સમજ્યો કે મુજરી આ માલ લુધે,
 અખાણમાં રહેલ આ દુન્યાની લહે.
 અખાણમાં મુજ કરકને શીલે આંજી,
 અખાણમાંજ વડીલોની વીતી મંજી.

મુનાબત—૧૪.

જોહાન આશકાર કરનાર પરવરદેગાર,
 હું બંદાને સાંભલ, સંભાલ હરવાર.
 તારા સીવા મારો આધાર હતો કોણુ ?
 તારા સીવા મારો દાદાર હતો કોણુ ?
 શું તું કુમક પર હું નથી ઓસ્તવાર ?
 શું તું ઉમેદ પર હું નથી ઉમેદવાર ?
 ત્હારી કરામત પર હું હરદમ મગર,
 ત્હારા દાર ઉપર ના હતો મીનત પુર ?
 ગરદમાની રજ કરતાંબી હું એક રજ,
 તું નુર કુલ નુર પર શું ના હતો શબ્જ ?
 તું હક સીવાય મેં પરેસ્તસ જાણી નથી,
 તું હક નામ બનામ ન્યાસ, બલથી.
 હરદમ યાદ લાવનાર જબાં એક ધ્યાણુ,
 બંદો ત્હારો છું હું નાચાર ને અબ્જાણુ.

મોટૈમાં મીશકીન, જાંદગીમાં જખુન,
 પાસ નથી જવમાં જવ પણ પાણી પુન.
 હરદમનો હીનાયલો, ના હીનાયલા પાસ,
 અકલનો કોતા, પાસ અકલમંદો ખાસ.
 કુદરતમાં વસનારો, કુદરતથી ગાફિલ,
 સારી જાંદગી ચુકો ગુમાવી ના હાંસેલ.
 મેં તો ધાણું ઘણું જાઉં સીધી રાહ,
 મેં તો ધાણું ઘણું પાલું કુલ તોળા.
 પણ ખાક મુરતીના ફેલો કુલ ફાની,
 જાહીર જલકતી શીકલ રચી ગૈ હાની.
 ને ચુની ગયી સેજમાં મોતી જાંદગાની,
 ખાક નાપાક અવતાર રૂસ્તમ ધરાની.

મુનાબત—૧૫.

મહારો ગુનાહ બક્ષી મને આજ નવાજ,
 સાલેસ ને શ્યાણો ને કર સરદરાજ.
 સોરાતો ને સમણુ ને કદરસનાસ,
 ત્હારા ઉરમાં રીજતો ને કરતો શીપાસ.
 હરદમ તુંથી ઉરતો ને બંદગીયાજ,
 બરૈથી મોહ્યો ને જુરૈથી નારાજ.
 ભલાઈનો હીરાત ને નીચબસનો પક્ષ
 થયેર રહેં જોનો કર મને સજા રક્ષ.
 રૂબ આડું ઇજ્જતના તેજે કર તલું,
 જીગર ચલાઈ પાછી ચાહ્યાં કર ભાણું.
 ઉમેદ મહારી, મને આ જલમ બક્ષ,
 ને બરપા કર ચહારા ભાંગેનનો નક્ષ.
 જે આશુછે તેં તે કર મુજ રોડાન,
 બતી શલગી પુરજોર ખીચું છોડાન.
 તે તેજમાં નીભાવ, બલવી મુજ લાજ,
 મન મુશહો બક્ષ ને ના કર હરાજ.

વંટોલ્યામાં આવ્યો છું, ખાતું ચકર,
 ભારી પુણ છતાં ખોતું આ સફર.
 ને કંગાલથી પણ વધું ઠરું કંગાલ,
 માનવી દેહ ખુલંદ છતાં, હું છું જવાલ.
 નથી હું ચીંગારી, જો હું છું મશાલ,
 નથી હું હરફ જ કે છું ખુબ હોશ્યાર,
 ભરજવાન છતાં જૈફથી છું બદતર,
 માહસંસારી છતાં જો કે છું દલદર.
 પસ્તાવા વમલમાં પડ્યો છ દીન રાત,
 નરમ નથી પડતો કોઇ પલ ગભરાટ.
 ને વર્ષે છે દમબદમ નવધાર આજબ,
 હજારો હાફેશા સામે છું હું જવાબ.
 ને લહારી કુમક પર છું હું ઓસ્તવાર,
 ઓસ્તવાર રેહું તેવો તું છે દાદાર.
 ઓસ્તવાર રેહું તેવો તું છે રહીમ,
 ઓસ્તવાર રાખ મને ઓ તું કરીમ.
 હવે બખ્ષ મને આ નાતું એક શાલ,
 થોં ભરપુર મુજ ઉમેદમાં વીશાલ.
 ને જીતું જીંદગી ને જીતું ભવીષ,
 તો ખપુ નેક રાહ રસમનો દરવીષ.

મુનાબત—૧૬.

તું શુધારે તો આ શુધરે સંસાર,
 સંકટ ને શક્તીનો ટલે સૌ ભાર.
 આકૃત ને અંદેશાનું વટાવું વેરાન,
 ભીતર ઠરેલ ગમનું તરાવું વહાણ
 ઘોઘ નાખું તે મસ વેરાનનું વીખ,
 સફર સફલ કરી જીતું જશ ખારીક.
 ખીલેલી કંગાલ્યત બને બસ ખાક,
 ખીઆમણો કકલાટ છુટે દર્દનાક.
 નાખુદ થાય નાતરશ અફશોશ નવધાર,
 ગાલેખ આવતા અટકે ગજખ નાશકાર.
 બંદ પડે ગજવતા પલેપલ વીલાપ,
 શાંત થાય વીટાયલા હેજગારી સંતાપ.
 દુર થાય થોડોવાર પણ દરદના દોર,
 ખલાશ થાય દોસ્તોના તુફાની શોર.
 કરમાય કુલ કાલી બેહાલી નવબહાર,
 ખુજાય અમર ધીકતો ધાસ્તી અંગાર.

હોઠો પડે મુદતનો નાઉમેદી તોર,
ઝરશી જતી અટકે નીરાસી અધોર.
રોશક નુર બને મસ કાલી અંધકાર,
સચવાય વીખરાયલી માયા નામદાર.
તોબાના પૂકારો સાંભલે ત્હારી રેમ,
તો રસ્તમની સચવાય શરમ ને નેમ.

મુનાબત—૧૭.

તારા સીવાય નથી આ દીલ પર્ખનાર,
રંગે રંગ ઉછલતી ઉકલતી કનવાર.
એક માહ કેહેર થયોછ આ સંસાર,
તોબા માહસાગરે દુબતો દુન્યાદાર.
તું ચાહે તો બચે, બાકી છે દુબનાર,
નીશાન થાય નાબુદ, ઓલખ પામે હાર.
ઉમેદ થાય બરબાદ કીરતી થાય કાળ,
રસ્તમ જોય સુકાળમાં માહ દુકાળ.

મુનાબત—૧૮.

નથી બનાવી હાથે મેં સુરત મુજ,
 લખ્યા ત્હારા લેખની છંદગી છું.
 બદલોય યા નેક, સંધી તુજ બક્ષેશ,
 નથી મ્હારે હાથ મ્હારો કેરદાર રેશ.
 હૈં ખુબસુરત યા બદલીકલ બીચાર,
 તું સાહેબ સંધી રચના છે રચનાર.
 માનવી ત્હારી રચી રચનાનો ગુલામ,
 તાબેદારી, તકોબરી સર્વ તુજ કામ.
 અવલ છાપ નશીબાથી છું તેવોજ છું,
 નથી વધ્યો ઘટ્યો પરવરે બંદા હું.
 બાણેછ તું, આખર ને હું ખુદરતવાલો,
 હું શું? એક નાચીજ, તું બલકતવાલો.
 ચાલેછ તુંજ સાહેબી જગ ને ગગન,
 અગણીત જગત ત્હારી છે કુલ સમજણ.
 અનદીઠ બાણતો તું છે કુલ કુદરત,
 પહોંચું ખેરથી દેખાડે રાહ નીસબત.

કરે તું ગુમરાહ, બનું સદા ગુમરાહ,
પહોંચું મેરથી અગર દીખાડે તું રાહ.
ના કરે તું ચારી જોહાન પાલનાર,
હું બંદો કેમ થૈ શકું ગુન્હા બાલનાર. ?

મુનાઝત—૧૯.

શક્તો તું છે પણ નૈ કરતો શક્તી,
પાલી લેછ તું અશક્ત ચોખૂન ધર્તી.
મયાલૂ તૂં અસલીજ, કરેછે મયા,
તુજ મયા મદારેજ મલકો થયા.
તુજ મયા તલ બક્ષેસે બન્યો સાગર,
સૂરજ ને ચંદ્ર ને પવન વાદલ.
મયા ત્હારી, કુલે કુદરતનો શૃંગાર,
મયા ત્યારી, ગાહ ગગન પૂર શીતાર.
મયા ત્હારીથી કુલ માનવી પ્રકાશ,
ન હોય મયા ત્હારી તો, કુલેકુલ નાશ.

મુનાબત—૨૦.

નેકીને તો જાણી મેં બસ ખુરી બદ,
 બદીને તો માણી મેં ગજાણી શબદ.
 દીસી તેથી જગત સંધી મને શાદ,
 જાણે આ દુન્યા કુલ રામસ્ત્રી સવાદ
 ભરેલ દેખાયો એક અછો માંડવો,
 રોશની ને ખાનીપીની રંગ રાગવો.
 ભુલ્યો તેથી હું જટ ભમાયો તરત,
 ન જાણીતી પકડી બેઠો હું ધલત.
 ન જાણીતી મળેમાં દુખ્યો મુક્ત,
 બજાવી ભવીપની લખાયલી સરજત.
 હીન મારા કરતુકના ઢગલા ઉપર,
 હીનો હું કંગાલ દુઃખોછ ભવ સુંદર.
 તે સમજ, તે ખુજ. તે ઉઠાડ પરવર,
 મારી દાદ લેધ મને નવાજ અસલ.
 મારી દાદ લેધ મને સંધુ માફ કર,
 આ વેલા આગલી ચશ્મ ચૈન ચકર
 જરા બેધ, જરા કર કસી તું મહેર,
 કે રસ્તમ છે આજનો, દુખમાં ઝેર.

મુનાબત—૨૧.

બંદગી છે તારાં નામની બુલંદ,
 હકત કેસવરના એ અએ બુદાવંદ.
 પસ્તાવાથી ઝોંહાક જલેછ દમાવંદ,
 એચસ્તર કેખુશરો બંદગીમાં બંદ.
 તારાં નુર પાસ નુરો કુલે છે બંદ,
 કુલ શેતારા ચંદ્ર સુર્ય છે મંદ.
 આ ફરતો આકાસ તું નુરપાસ સીહા,
 છે સીહા કુલ નુર ખુશસુરતી સરા.
 હકત અકલીમ છે તું નામપર શીદા,
 તું નામપર પતંગ ને જલેછ સમા.
 તારા નામ પર પંખી પશુ ને માનવ,
 નીલેછ નમસ્કારે પરી જીનો દેવ.
 એક તારું નામ, આલમનો આધાર,
 હો દાસ ભીખારી, તું પાલનહાર.
 પાલનહાર મીનુ—પટાલનો,
 નદીઠ વસ્તા બુંદ હવા, પ્રાણનો.

એક તું એક તું, બાકી નૈ કોઇ તું,
 છે ક્ષાની માટી મુર્ત બીજી શોખસખ.
 એક તુ સાર આ જીંદગી જોહાનનો,
 ન તું સીવા કો આ ખજક રેહાનનો.
 તું આજે મયેક ને માનવીનો,
 પણ તારા લેખની છે દાસ લમ બંદો.
 તું બોલે તે જીવ છે પુર ભાયગ,
 શ્રુતમ તું બોલવા ઉમેદવાર જગ.
 તું તું તું સો ભવ સાર્થક તું,
 તું કુલે બંદા જીવ નુર મઠક તું.
 તું બોલ સારો ભવ, તું દાદગર,
 તું ઉપર જાન છે શ્રુતમ અદ્ધર.
 કોટી કોટી પૃથ્વી કરતાં કીંમતી તું,
 તું કુલ ખલકતો ખલકતનો પતી તું.
 તું ઉપર સર પદકેહ પાપી શ્રુતમ,
 ખજક જીંદગી છે તું આધાર સંજમ.

જ્ઞાન વર્ધક.

સર્વથી માટું ટટસદ્ગુણ ગોપાનિયું.

(દરમામની પેલડીએ પ્રગટ થાય છે.)

જેમાં વિદ્યા, હુન્નર, તવારીખ, નિર્મી,
ચારતા, વીગિર, વીગિર, તદ્દેવાર આ
બેદા, જુદા જુદા કસાયલા કામનારા
આની કસમથી ખાસ કાપાય છે.

તે કપરાંત

~~જે~~ વર્ષમાં ત્રણ વખત આપડીએ જાન
ભેર આપવામાં આવે છે.
કીમત વર્ષ એકના રૂ. ત્રણ.

“હોન કવીઝોટ.”

વેલાતથી ખાસ મંગાવેલા ચીત્રો સાથેનું
રમુજ માસિક ગોપાનિયું.

જે સપ્તેમ્બર ટટપથી પ્રગટ થાય
કીમત વર્ષના રૂ. એકના રૂ. ૭ એ.

પોસ્ટેજ પણ ગોપાનિયાના મફત છે.

પ્રગટ કરનાર જેલ્ડાંગીર એજન્ટ કરાવે.

